

SAMBATA
ANULU VII.

VOIESCE
SI VEI PUTÈ.

ROMÂNUL

DIARIU POLITICU, COMERCIALE, LITERARIU.

30 MARTIU 1863
ANULU VII.

LUMINÉDĂ-TE
SI VEI FI.

TRAMISE SI NEPUBLICATE SE VORU ARDE.

Direcțoriul diariului: C. A. Rosetti. — Gerantul respunderior: M. Caludeșcu.

Pentru abonare și reclamă, se voru adresa la Administratorul diariului D. C. D. Aricescu, Pas. Român No. 13.

DEPEȘIE TELEGRAFICE.

(Serviciul partikulariu alu ROMÂNULUI,
Viena 10 Prîzr. Russia a ordinat a pune armata
în taregă pe piciorul de resbelu și a
arma Kronstadt. Ea resemă aceste
messură ca provocatul de purtare Suedie
în afacerile polone. Ambassadele
russiei de la Stockholm aru fi
cerută ca guvernul să se declare în
acestă cestiu.

Gazetta Allgemeine de la Augs-
burg zice înțelegerea intre Francia,
Englera și Austria în privința note-
loru a addressa la Petresburg este deplină.

REVISTA POLITICĂ.

BUCUREȘTI, 29 Martisoru.
Priar.

Serviciul divin în septembra pa-
timilor se face la noi în adeverate
patime în anul acesta, și 'n patime
și trupesci pentru uni, și morale pen-
tru toti. Gendarmii cu puscile în mă-
uri încungiuș unele biserice în Bucu-
resci, serviciul divin se face în
biserice cu scandaluri și suntemu-
siliști a mulți înțeligenți politi-
ce a poporului de nu cindem ci-
ne mai scie în ce nenorociri. Speram
că nu vomu fi siliști d'acese nenor-
ocite întimplări se lăsuță cuvintulă în a-
ceastă nenorocită cestiu. Ele insă
devenire astăfătu în cătu numai nu su-
erătă tăcerea. Vorbind daru mai la
vale într'un articolu speciale, săcă ne
mărginim a ruga poporul din capi-
tală, și pe toți adeveratii amici ai Ro-
mâniști, a lăsa pe cinderei greci în
pace și a se gândi mai bine la admini-
strarea de către străini a averiloru
terei și la amestecul loru în trebile
noștri din intru.

Guvernul se totu preface, mereu
și cu totu acestea pare că nu se mai
găsescu ministrui, căci nu se complez-
și la finanțe, la justiție și la con-
troul, este totu unu ministru ad-
interim. D. direcțore alu justiției
a demisionat (nu scim de ce) și în
locul dumneiui s'a numit d. Eraclid.
Asemenea a demisionat, (căci se scim
de ce) d. Gugiu casieru generale și
s'a numită în locu d. Stefanescu, și
d. Sivescu direcțore la ministeriul de
finanțe în locu d-lui Iliescu, minis-
tru ad-interim.

Din scirile din alară cea mai se-
rișă este afirmarea ce face Morning-
Post că se dă Greciei Insulele Ioniane
și care aducă acestui regat unu ve-
nitu anuale de 200,000 liv. sterlنجă mai
multu de cătu întregul venitul alu ap-
tuatei Grecie libere. Darul este frumosu-
și eroicii eleni ilu merit; ei țin-
ci merită mai multu și 'n curându pô-
te mai multu voru avea.

Insurecția Poloniei merge na-
inte și reproducem mai la vale pătinele
scire ce avem. Foile guvernamentale
din Paris, sustină că Russia va face con-
cesiuni mari. Făcă cerul să se facă
la timp. Presiunea russescă insă nu
confirmă acăstă speranță. Din contra
guvernului russescu lovescă, și 'n Wars-
zawa, spună corespondențele autori-
tățile civile aș incetău cu totul d'a
funcționa și totu lucrările, chiar și ju-
decățile suntu pe măua militarilor. Ele
lovescă tare, și curtenescu forte
pe sătiani, cărora le dă drumul chiar
căndu suntu închiși pentru crime. De
voi fi astă-felu asemenea fapte voru ad-
duce mari catastrofe. Făcă cerul să
ele se ne învețe pe toți săte ceva!

DESROBIREA BISERICEI NAȚIONALE

Fericitul Mateiu Bassarabu și Vasile
he Voevod.

Ministerul apărării naționale

Strigăți, bucidmașu spătore laudă

și mărire amiciloru, prietenilor Patriei,

înseleptiloru și energiciloru apăratori ai

demnității naționale!!! Acăsta fu de la

21 Martiu strigării tuturor agențiloru,

publici și secrēti, ai guvergului apără-

ri și a celoru cari s'a deprinsu cugeta-

rea a piroi și a lăsa numai limba se-

se învăță, ca rodădul sămădoriloru

căndu căde pe măna copiiloru. Si

buciumarea era atât de mare în cătu

s'a găsitu omeni onorabili cari zi-

cea: „Cum Redactorul Româpului

nă vorbescu despre marile actu fă-

cute de d. Ministrul cultelor?

Ce facă? Numai că nu sciu nimicu,

numai că n'a cătu Monitorul de la

21 Martiu, numai că nu cunoșcă că

de la „felicită întru amintire, Mateiu

Bassarabu și Vasile Voevodu”, numai

acumă s'a găsitu omu Ministerul care

„se desrobescu biserica Româpă din

domnia regală Grecoiloru, precumă acăi fe-

ricti întru amintire a desrobitoru o dip-

lina Slavoniloru”. Ce negligență! ce

nețase de interesele cele mari na-

ționale! ce ziarie înimice binei publici,

și nețastorie întru împărțirea datorielorloru!“

Acestea, sau asemenea acestea, se

zisori, chiaru de omeni onorabili ve-

zindu tăcerea noastră în privința

ziunalui suscristu de dd. Ministrul N.

Crezzulescu, Knézu Cantacuzino, Gen-

Ion Floreșcu, Catargiu, Ch. Tell, Ion

Ghica, s'a decretului suscristu de d.

Ministrul cultelor, publicat în

Monitorul de la 21 Martiu, prin care

se decrés „CA N TÓTE Monastirile

și bisericele Statului Cultul Divin se

„se serbeze de ASTĂ-ZI nainte NUMAI

„in limba Română.“ Si cu totu aceste

muștrări, noi tăcerăm. Amă fi pu-

totu negrești se reproducem acele

acte oficiai și apoi s'aducem amintă pu-

publicul c'utu ziaru nu este respunze-

toriu către publicu de ce nu vorbesce de

cătu în proporția libertății de Presă

ce i' s'acordă. Crezură insă că

interesul publicu pe impunerea cea mai

asolută tăceră și sciură se mă im-

plinoimă chiaru datoria cea mai grea,

acea d'a tăceră căndu ținimă de săn-

gera vezindu cumă nescință, că nu

zicemă mai multu, compromite inten-

țele cele mai mari. Si peptu ce,

voru zice chiaru astă-ză unu pentru

ce redacțione Româpulu era da-

toare a tăcea, și cumă se compromiteu

interesele cele mari ale naționiști ne vom

explica acumă, insă cu cea mai depli-

ță moderare și numai pe cătu ne-

permittă legile și situația în care
ne aflăm.

Jou la 21 Martiu, Monitorul
publicu unu Referatul alu d-lui min-
istru de Culte în care, după ce aduce
aminte naționiști timpă iei de demnită-
te naționale, îi pune apoi în facie tim-
pă de decadință, timpă cei plini de
dureri și umiliri, timpă fanarioșiloru
în cari dupe ce perdură armăde din
mănu, perdură și demnităte și ono-
ră și patrie și instă și limba mame-
loru noștri, limba care, ne aduce a-
minte, d. ministru „su înlocuit cu cea
grecească.“ S'apoi adaogă aceste ar-
geșări.

„Prin o vinevață toare în-
ță sau indiferență a capiloru Cleru-
lui Română, limba grecească urmată a
fi dominioare în mai multe locașuri
Dumnezeesci, ocupându întrebatea în
strana dréptă și lăsindu prin ur-
mare limba națională într'o poziționă
inferiorie! Suptu-susținătorul spătore a
fi organul unu și simțimintă genera-
rală DESPRE DEMNITATEA NA-
TIONALE venindu acumă a propune
d'a se otři ca de ASTĂ-ZI nainte
in TOATE Monastirile și Bisericele Sta-
tului, Cultul celu A-totu Putericu se
se serbeze NUMAI în limba Română!“

Si dupăcăsta urmează acțiunea,
decretu prin care se ordintă, limpe-
de și curată, că „de ASTĂ-ZI (21
Martiu) in TOATE Monastirile și bis-
ericile Statului, Cultul Divin se se-
serbeze de ASTĂ-ZI nainte NUMAI în
limba Română.“

Onore, glorie acelorui ministru ca-
ri descăpătă naționa din amortirea iei,
cari, spre a o face se judece fruntea
în susu, o imboldescu, s'o imboldescu
chiaru pînă la stinge, cumă a făcutu
d. ministru alu cultelor puindu-i naționale,
facie pe d'o parte epoca iei cea li-
beră și pe d'alta epoca de sclavie și
rușine pînă cedă înstă și limba iei, ce
este mai multu de cătu viață, căci
este serbeze de cătu desiertul (néant).
Că cătu înstă asemenea fapte bñoră și
glorifică unu guvernă că altu res-
pondere lui divine mai gravă candu
faptele nu corespundă cu apelul și
i mărcu imboldirea ce a făcutu! „Al zicea
„unu mare omu, nu descăpătă pe solu-
volu ce dörme, căci vine scie dacă
„n'acelu momentu nenorocitul nu
„văse celu puinu, că este liberu!“ Si
dacă este unu pecatu a descăpătă unu
omu, unu sclavu fără și da libertate,
nu este ore o crimă a descăpătă
o naționă și acăsta numai pentru ai a-
răta că nu este cătu literă! Si este
cineva care se ou făcă în stare a ve-
deacă o asemenea descăpătare și descăpă-
tare potă aduce mari și FELURITE reie-

Si chiaru de n'ară si de cătu singurul
actu d'a descăpătă, a o imboldi, a face
se i singere ținimă s'apoi și o resili-

a se reculea pe paele înținute ale gă-
simii, este, repetamă, cineva care se nu
întelégă căcăta ar fi o ucidere mo-
rale pentru o naționă? Cumă! dom-
nule ministru alu cultelor și instru-
ționii publice! dumneata, conducătorul
sufletului, alu mintii și alu ținimii na-
ționii române, radici a totu putințea
ta voce și-i zici: Româna! eșă se-
clul alu 17-lea! eșă Mateiu Basara-
ba și Vasile Voevod, desrobindu Stă-
tul și biserica Româna! eșă și timpi

de josorire, de umilire, de morte! eșă
vă desarmați suptu jugulu fanarioșiloru,
și limba văstră, și altarul familiiei, și
altarul bisericei văstre robite de lim-
ba grecească? Desceptă-ți! rădică-ți
fruntea din tintă, nu mai suferi și
limba națională se fă naintea omeni-
loru și a lui Dumnezeu într'o poziționă
inferiorie! Româna! tare prin crea-
dință că suntu organul vostru! A totu
putințe, fiind că suntu organul unu
simpțimintă generale alu demnității na-
ționale, amă voită și voimă, amă su-
flată și suflămu, și de astăzi nainte
eșă-te liberă și egale tutoru omeni-
loru liber! — Si căndu zici și decreți
astă-fel, ca unu adeverată Româna,
creză ore și volesci ca naționă se nu
întelégă, se nu simți, se nu respon-
ză, se nu s'affirmă! nu! acăsta este
peste putință căci d'ară fi astă-felu
n'ai avea naționă, n'ai avea putere, ba
zică n'ai avea chiaru cuvintul d'a fi!
Intrebătă-ți daru, ce vei face căndu
poporul Română, imboldită cu atăta
patriotismă de domnia ta, imboldită
pînă-i stinge, cumă puindu-i naționă,
în facia lui, timpă sef de glorie și tim-
pă de rușine, se va descăpătă și-i va-
zice: — Tu, ce esti organul simțimintă
generale alu demnității na-
ționale, căci acumă dacă acăstă generalisare
este dréptă, nu vomă cerceta de n'ară
fi fostu mai bine, mai dreptă, a lăsa
anume 2, 3 biserice în Bucuresci în
care serviciul se se face în limba

grecească, pentru cei cari nu cunoșcă
limba română. Nu vomă întreba pe
guvernă nici chiaru de nu era datoriu
a zice că la Brăila și la Galați se fă
bunuri și bine cumpănată. Si n'adeveră
căci nu potă fi locu de cea mai mică ec-
covicitate. TÓTE monastirile și TÓTE bis-
ericile Statului, voru serba de a-
zice cătă (21 Martiu) cultul di-
vin în limba română. Nu vomă cer-
cătă acumă dacă acăstă generalisare
este dréptă; nu vomă cerceta de n'ară
fi fostu mai bine, mai dreptă, a lăsa

anume 2, 3 biserice în Bucuresci în
care serviciul se se face în limba
grecească, pentru cei cari nu cunoșcă
limba română. Nu vomă întreba pe
guvernă nici chiaru de nu era datoriu
a zice că la Brăila și la Galați se fă
bunuri și bine cumpănată. Si n'adeveră
căci nu potă fi locu de cea mai mică ec-
covicitate. TÓTE monastirile și TÓTE bis-
ericile Statului, voru serba de a-
zice cătă (21 Martiu) cultul di-
vin în limba română. Nu

țără și nu o turburare și periclu alături de societatea românească. Nu poate fi decât un îndoială să guvernul să cindă a dată acelui mare și patriotice decret să asigure că de la naștere și până în prezent să se va face înăuntru și să se respecte în fața națiunii și a Europei — mai cu seamă într-o țestuie în care se declară, și cu dreptul să se simtă generală despre demnitatea națională, — nu poate se decreta ceea ce de ASTAZI înainte se va face astăzi și se va face înăuntru precum a decretat. Nu poate, ceea ce dăcă ordinile sale cele mai serioase, și mai cu seamă acele ce conțin „demnitatea națională“ nu se execută înăuntru, este învederătul că compromite nu numai autoritatea ce are, ce trebuie neapărat să aibă un guvern, dar și ținând cont de bare nici oameni profani nu să poată atinge fără comite crima cea mai mare, scuderea căea mai cumplită! Același obiect nu numai omenii aceia care cunoscă și uriașa misiune dă și în capul unei națiuni, misiune ce devine și mai uriașă cindă ei se punu și sta la putere fără voia Adunării, ci ori o om, și înșii copii de 14 ani. Nu poate fi dară îndoială că guvernul a cunegătă, a studiată, a cumpănată, și a asicurată deplina și nemijlocita execuție a ordinii sale. Nu poate fi îndoială că ordinea să fie înăuntru și de astăzi (21 Martie) executată. A vorbită, a ordinată, a decretată guvernul național României, și a vorbită și decretată înăuntru cunoașterea organului unui simțimânt general al demnității naționale; căcare putere omenescă va putea îndărăti nesocotit și desprețui, în casa iei, în familia iei, în biserică iei, demnitatea națională României, și care Românu, fiindă în capul iei va suferi o asemenea grozavă strivire! Cunțați dară, buciu-mătă toti lauda nouilor glorijsi, inteligenți și virtoși printr-o lăută patriotică care au zisă, au decretată și au și desrobuită înăuntru națională Românie! Cunțați, buciu-mătă și nu vă trebă multă de ceea ce folle cati n'au nici simțimântul patriotic nici inteligență politică! Dar, recunoștemu, mărturim că ziariul Românilor a trecut. Înse constatăm că dăcă n'a buciu-mătă nici n'a criticat, dăcă n'a lăudat, dăcă n'a îmboldit, dăcă n'a aprins naționala, nici n'a îlăbită în nimică, și chiară indireptă, înțelepte, patriotică și politică decrete ale amicilor, vale printrilor patriei! Si cu toate acestea ce să aibă făcută? Părinții greci au intonat, mai multă de ceea ce oră cunță cunțările loră, au cunța tot procesul celu sfântu, au judecată și restignită pe măntuitorul în limba gelenă, și totu d'odată au nesocotit, și acăsta ținând în biserică Româno și în facia poporului Româno desceptat, luminat, îmbărbătat și înșescerat de guvernul său național prin simțimântele cele mai sacre, — au nesocotit ordinile și decretele părinților patriei! Si guvernul să a uitat, a vezut, a trecut în ziua și năseră de 21, 22, 23, 24, 25 și 26 Martie. Mai multă ținăcă. În templurile României, în septembrie cea sfântă a patimilor lui Dumnezeu pentru desrobirea omenirii, în locu de linisec și cucericio a vîzătă scomote, fluerări, loviri chiară

și' n zioa de joui, pe cîndu martirulă dreptății se prindea de către cei fără de lege, spre a se da judecății și morții; pe cîndu se prindea și se da în judecata preoților, poporulă Română asistă la acestaș sănătă și durerosă scenă, ocolită de una sauă gendarmi cu pușca la mână spre a ocroti pe cine? pe judecătorii preoți? pe cîlugării streini cari se opună la „desrobirea lui“? sau pe poporulă română spre a nu fi ucisă, în teră sa, în templele sale, în fața guvernului său și Dumnezeului său, de către cîlugării streini? Nu scimă; dară scimă, dară avemă durerea a ne pleca fruntea și constată faptulă. Totu joui, totu în zioa cîndu măntuitoriu se prindea și se ducea naivăția judecătorilor preoți, Ministrul cultelor și instrucției publice publică s'affisă, următorul ordină

„Incredințindu-se acestui Ministeru de
spre nerăbdarea ce aș unii cetățianii pentru
executarea ordonanței Domnesci în privința
serviciului divin numai în limba română
în toate mănăstirile, fără nici o excepție,
bisericile de miru subvenționate de acest
Ministeru, îl invită a se ține linisită, căci pr
cumă guvernul a luală inițiativa acestei or
donanțe, totu elu va sci a face se se execu
teze. Serbătorile Paseilor nu se cuvine a
petrece cu ură între crescini, în septembrie
serbătorilor toți suntu frați înaintea lui Dum
neșteul de Șri ce limbă ar avea fiacare.

CHR. TELL.

Dară, onorate domnule Mijnistru
pentru ce în ordinanția d'vnșii ai zis
„tôte Monastirile și tôte bisericele Sta-
tului,” și'n acéstă publicațiune (cu dată
27 Martiū dară afișiată la 28) zice
„tôte monastirile, fără nici o excep-
tiune și bisericele, nu tôte, ci numai
cele subvenționate de ministeriu?...
Pentru ce acéstă încurcătură? S'apo-
cele zise închinat suntu ele subven-
ționate de Ministeriu, sau proprietă-
tarie de sine stepăne? De unde voies-
ca poporul să o scie acesta? Dacă el
suntu monastire și biserice subven-
ționate de Ministeriu, ce cauți
în capul lor administratori străini
cândă legea zice că nici unu străin
nu poate nici posedă nici chiară ad-
ministra în țera Românilor? Dacă nu
suntu subvenționate ci proprietăți ale
străinilor, pentru ce n'ai explicată
acesta în ordinanță, ca se uajungem
la acele durerose conflicte? S'apo-
pentru ce în ordinanția publicată la
21 Martiū ai zis: — „DE ASTĂ-ZI
năînte în tôte monastirile și bise-

ricele“ etc. etc.; și'n adresa-ți cu N
9394, Martiū 27, către Eminenția sa
Mitropolitul zici: — „Acum ū în s
de odată, pînă în ziua Duminecă
cei Tomei, veți lăsa a se se
vîrși cultul divin în limba grea
că?“ etc. etc. A! zici dumneata; fiind
c'acum ū în „serbătorile Pasciloru“
„se cuvine a se petrece cu ură între
„crescini; în septembra serbătorilor
„toți suntu frați.“ etc. Ce felu? Omo
nii suntu frați, dupe domnia-ta, ministrul
al Culteloru sălăi instruptionat
numai în serbători? Ura este rea, d
pe dumneata, numai în serbători, și c
la Dumineca Tomei, ne putem u
bate, răni, și chiar ucide? Daru după
care lege, fiind că Tomai să nume
necredinciosu, de la duminica lui
cădemu și noi cu toții în necredință
ba încă și în ură, care dupe cumul
inceputu amenință a ajunge pînă
ucidere? Si năsfîrșitul, pentru ce nu
prevezutu nicăi sfântele serbători

căci nu era aşia anevoie de prevăzută — nici împotrivirea cîlugărilor sătmăreni la ordinanțile guvernului, să ai compromisă astfelul săuătoritatea și liniscea publică? Si pentru ce săndu aveai de gîndu a procede astfel, să cede pînă la zioa lui Toma, să provocă și țină prin cuvintele cele mai ferbinți, simțimintele naționale a le poporului? Pentru ce i-a vorbită de Basarabă, de desrobire, de fanarioșii, de greci, de demnitate naționale și chiar și de „vinovate toleranțe“?

Oare, domnia ta, ministru ală cu

telorū și alii instrucțiunii publice, nu
știu, și nai găsitu scrisu de toși omene-
ni politici, că de căte ori aducem
aminte timpuri de persecuție, aprin-
demu, esaltăm, și facem, voindu sau
nevoindu, apel la insurecție, ba ținu-
că și la persecuție? N'ai auzit că
cele persecuții cându sunt religio-
se, cându se facă în biserice, suntu
și mai ferbinți, și mai spăimântătorie.
De ce combăti acea „toleranță” când
insu-ți acum reculezi și toleri? cum
ai făcutu pentru a uita că în biserici
că mai cu sămăt, „toleranța este te-
melia liniscei publice?” că ea este
o libertate acordată spiritului, ma-
prețiosă pote de cătu acea-o ce să
sicură persoanei și proprietăței cătu
țianului? Cum n'ai învățat să
cumu ai făcutu dăi uităt, că aceste
două libertăți sunt nedespărțite
unit, și că nu mai pote fi nici un
felu de libertate cându „spiritul și
conștiința suntu lăsată?” Cum n'a-
scu că „tirania spirituale împune lan-
țurile degrăduțorie pe care apoi vin
tirania civile se le călăscă? În sfir-
șită și mai pre susu de tóte, cum
n'ai învățat țincă, sau cumu ai ui-
tat că dacă mai este într'unu po-
poru o singură schintie de entuziasm
naționale sau religiose, cea mai mică
suflare pote face o flacără, o incen-
die din acea schintie? Cum n'ai în-
vățat că aceea înflăcărare este și ma-
sicură și mai mare cându suflarea vin-

de susu, de la părinții Patriei, și că
tunci ea se urcă, se urcă astă
felu încătu guvernul trebuie se se urcă
cu totă societatea fără susu pentr
ca flacărea acea-a se devie flacă
re de lumină și de viață eră nu d
pîrjolă și mîrtă? Si fiindu că năi un
catu țină societatea prin nici unu act
mare, fiindu căi ordinată îndată, d
astăzi, săpoi ne ai aruncată la Dum
nica necredincioșiloru, cumu, esaltind
astă-felu și simfimintele naționale
simfimintele religiose ale poporului a
uitată, că cine este împinsu, cu voi
fără voie, în contra sinagogii pote tre
ce lesne și peste zidiri mai sacre pen
tru noi? Cumu ai uitată că . . .

aci. Credeam înse să lori ad înțeles
acumă cîtu de patriotică și politică
fostă tăceră năstră, cîtu sacrificiū am
făcută tăcindă, și cîtu sacrificiū s'ă
cumă oprindu-ne aci și zicindă Ro-
mâniloră se lase totă respunderea mo-
rale și materiale a faptului asupra că-
loră ce lău făcută și ei se-și încu-
beze flacără loră cea sfîrșită și s-
veghieze cu credință asupra ieșii, cîtu
o singură suflare profană preface schin-
teia vieței în flacără de ucidere.

— Cracovia 2 Aprile. La 27 Martie s'a întimplată lîngă Rodoszewice o luptă intre Czeszkowski și ruși, compusă de 2 companii de infanterie și o sotniță de casali, suplă comanda, maiorului

Pisanko. De ambele părțile aș remasă
pe cumpul bătăliei mulți morți și vul-
nerați. La începutul său fost respinsă
insurgenții, dar în fine aș fugită ru-
și, retrăgându-se până la Rzonsna.

Danzig, 2 Aprile. Gazeta de la Danzig anunță, de la Eydt-Kuhnen, cu data de eră: Astăzi dupe amiază s'a întreruptă desevîrșită comunicațiunea drumului de feră la Kowno. Aprópe de la Maurucze s'a stricată telegrafulă într'o distanță d'o a opta parte de milă și s'a scosuș șinele căii ferate. De la Wirballen a plecată ună convoiu expres acolo cu trupe. Convoiul de la Berlin nu mai pote trece fruntaria.

Cracovia, 1 Aprile, sera. Doue colonie militare rusescă au plecată, la 25 Martiū, de la Demblin și la 26 de la Radom, în direcțione spre Kozienica, 12 mile spre Sudă de Warszawa, pe malul săngăriu Vistulei. Aci au întinut un corp de insurgenți și urmată o luptă învieriunată ale cărui rezultate nu se cunoscă încă. La 27 s-a făcută în tînțul Kalish, o scămurcieră lingă Wielun. Rușii își atribue victoria, cu totdeauna că s-au retras din cumpul bătăliei. După raporturile oficiale rusescă, au perită peste 60,000 poloni!!!? Ziariul „Czas“ de astăzi anunță: În districtul Kozienica, spre Nord-est de la Radom, insurgenții au fost atacați la 25 și 26 de două despărțiri rusescă, între rîurile Vistula și Radomca. Una din acele despărțiri venise de la Demblin sau de la Iwanogrod, și cea altă de la Radom. Înția despărțire rusescă a fost respinsă de insurgenți, mai puține dă sei a două despărțiri

mai nămâne să așe că două despărțiri care avuse acea-ași sârte. La 27 să intimplată în districtul Kalisch, aproape de Wielun, o altă luptă ale cîtreia rezultate nu se cunoscă încă. De la Lublin s'anuncie: In districtele meridionali suntă trei despărțiri de insurgenți bine armate și aprovisionate. O despărțire de insusgenți comandanți de Lelewel a risipită o despărțire rusescă între Krzeszow și Ianow. Se confirmă că luptă lingă Krasnobod, suptă Lelewel, a fostă favorable insurgenților; 30 insurgenți au fostă impinsă pe teritoriul austriac, dară în fine, Rușii au fostă siliți a se retrage cu mari perderi.

— In sudul Voevodinei Cracoviei se concentre rușii. Restul diviziunii lui Uczakow se trage de la Kielce la Miechow, unde statul general a luată poziune, și de unde se vor porni reînforciările de garnisone la Strze

— Constantinopole, 3 Aprile. A-
stăzi dupe amiazi a plecată Sultanul
pentru Egyptă. La 25 Martiū s'a în-
chișiată la Paris împrumuțul de 6 mi-
liōne livre sterlingi cu fondatorii băn-
cei nove la cursă de 68% á forfait.
În bugetul statului s'a făcută o eco-
nomie do 172 miliōne lei, din cari 60
miliōne la ministeriul de Fesbelu. La
31 Martiū aū ținută ambasatorii pute-
rilor străine o conferință la inter-
nunțiu (ambasatoriu Austriei). Co-
mitel Brassier de St. Simon a avut
la 1 Aprile înteaia audiință la Sultanul

— London, 2 Aprile. Ziariul
“Times,, publică unū articlū fórte as-
prū în contra Prusiēi, atinḡtoriū de
declararea domnulū Eulenburg și zice
c̄ă predarea refugiāilorū poloni este o
rușine pentru poporul̄ prusianū, care
este obligat̄ū prin onórea sa a opri cu
energie asemenei fapte rușinóse.

— Paris, 2 Aprile. Monitoriul anunçă, că generariul Forey a convocat, la 28 Februarie, un consiliu de resbelu spre a regula amenuntele miscrești contra Puebloi.

— Francfort, 2 Aprile. Adunarea legislativă a înțelutură propunerea, întemeiată pe convențiunea rusă-prussiană, dă crea o putere centrală

I responsabile și d'a convoca ună parlamentă alesă liberă, cu 36 contra 34 voturi, să a treacută la ordinea zilei.

Jurisdictiunea Consulară.

(Vezi No. de la 28 Martiū).

VI

De odată cu morțea lui Ludovicuș alu XIV, rege mare, protectorul alu sciințierilor și arțitoruș, Francia perduse în lume acea înaltă importanță politică, care făcea din ea arbitriul inteligenței alu poporelor și regilor. Următorul lui Ludovicuș XIV, n'au nici curagiulă nici perspicacitatea să renunță la orgiele sele, spre a arunca o călare asupra provinciilor de la Dunăre unde pe Francia o acceptău atâtă cuceriri morale, atâtă interesă perdută... Ludovicuș alu XVI, n'au cînduă să se ocupe de trebii de acestea, cîci ghilotina îlă trămisse să se justifice na-întea lui Dumnezeu pentru pecatele lui și ale predecesorilor lui, pentru blasphemele cu care-lă impovora Francia întrările. — Așia dară, la Dunăre remăseseră tari și mari Russia și Germania, care și disputău bucată cu bucată, pasu cu pasu sfâșîrile bieteș Turcii. Însă unu alu treile va veni să-și arunce în cumpenș spata lui Brenu și bucuria sa va schimba în întristare. Republica franceză se proclamase, și Francia, asemenea torintelui îndelungă oprită și care în furia și răpeziciunea sa, nu mai respecta nici o stăvile, prin mii de greutăți, prin greutăți titanice, își reie localu ce i se cuvine în rândul poporelor domnațici.

Resultatele acestui eveniment semnificativ nu întărziară să se simță în grabă după venirea lui Gaudin, urmând răscularea lui Pasvant-Oglu în contra unui pașă de la Vidin, care scosă președinte Paşa și se puše el în locul lui. Apoi se șoculă în contra Portenii Cuptorului, arse cetatea și ucisă o mulțime de omeni. Sultanolul trimisă în contră resbelilor pe Osman Paşa. Trei ani de zile au urmat nefincetate lupte. În acest timp România devenise teatrul celor mai mari cruzimi. Rebelii treceau dincă ce sprea să se aprovizioneze turci și urmăria. Ostăriile domnești știau în găona lor, dar pînă se-l prindă pe dinși predau pe pacinicii locuitorii. Domnul epocii este deținută să face cauza comună cu rebelii. Un capelan baschet vine în Bucureşti și-l asasina

in 15 Febr. 1799. În locul lui Han-
gerliu se rănduesce Domnū Alessandru
Moruzū. Moruzū ca măsură mai ener-
gice pentru a curățî tera de rebelii
dar și pe lîngă valoarea lui personală pe
lîngă curagiul său soldaților săi, el își re-
clama și intervenția consulului francez.
D-nu Gaudin contribuie multă la
pacificarea neînțelegerei dintre pașî,
strămite la Constantinopole pe unu ro-
mân devotat intereselor francesi
Polidam Turpavîtu, spre a cîmpeta ier-
tarea lui Pasvant-Oglu.¹ „Cinci an-

mai târziu, zice d-nu Vaillant cîndu,
coalitîunea său fostă formată în contra
republicei Polidam Turnavitu, muri
asasihată. Elă a fostă servită Fracia.
Pînă atunci Fracia era atâtă de pu-
ternică în Oriente, și victoriele ruși-
loru le cîscigă atâtă de pucinu crediță.
la Constantinopole, încătu împie-
gații ambasatei Iul. Kutusof, dorindu a
vede orașul să nu a opăută face mai
bjne, pentru mai mare siguranță, de-
(Mă a se) zice francesi, peisru a o
pute considera în Poil întră și din
afară. „Amă iă venio

Ivirea între noi a unor agințe alături de republicei și alii ideilor francezi din 1789, a căror mare efectă. Vuietul victoriilor repartate de armiele republicei, misarea generală a ideilor, resturnarea betreștei sisteme europiane, rescularea tuturor puterilor în contra unuia singur popor ce sprijine o idee nouă, dreptă, multă mai dreptă decât ideile și sistemele vechie pe care lumea nu le mai putea digere, bîrboșia cu care acest popor se aperă în contra tutoru, reputație pe toti, triumf de toti, totce aceste, zicem, facă să nască între români mari speranțe. Ochiile lor se întorc către Franția, precum să întorcă ai întregel lumii, ai tutoru poporelor asuprute. A! mare rolă a fostă destinată Dumnezeu acestui popor, din secol... Dumnezeu făcuse dintr-însul soldatului dreptății, alii civilisării, alii libertății și înfrățirii poporelor. Deplinituș-a Franția același misiune providențiale cum să era scrisă? Nu. Și pentru ce? Pentru că și acolo s'aș găsiți omene care i-au opriți braciul rădicat, chiar în ora în care avea a detuna geniu lui reului, omene cari simțu colcăindu în dinși geniul unuia popor intregu, i-au închis calea, și i-au zis: Stă! Nu vei mai fi cea-a ce esci sortită ci acea-a ca voimă noă: Vei fi agintele, auxiliariul apesării și alii despotismului. Cel puțin, glota poporelor alii cărora simțu de independență și naționalitate fu cu neintrerupere desceptată și nutrită de la 1789 pînă astăzi, glota poporelor care se sbată ținând în giulgiurile lor mortuarie și întindând mănele către Franția, ni-o spune. Între popore ca și între indivizi, în anticipare ca și în timpii moderni, s'aș găsi că un Ercule ce primia, și primește bucurosă a se lupta pentru cauza celuil slab și asupritu. Va încelui celuva întorce din calea precursării lui... Va încelui prin care me voi vinde, a căză Christu... Dar se nu devină din subiectu

Napoleone devine consulul României se întârscă să facă un apel direct la simpatiele magrelui cuceritoru. El trimite la dânsul pre Chiea, Banul Crăiovei, Preda Brăncoveanul, Scarlatu Cămpinianu, Catargiu, Sturza și Beldimanu. Acești deputați transmit înțiliului consulului o adresă colectivă, prin care cer asistenția Franției, autorizația ei pentru amendarea principalelor de a se constitui în republică. Dar ce se zicem? România nu a isbutită. Franța îi ne cunoștea pe pucini. Nu se excusează că unul Colson, unul Gărdin, unul Vaillant, unul Ubicini, unul Michelot, unul Quinet care se ne poporari-seze în patria civilizației moderne. Junimea noastră nu știe să spune că

scólele parisiane. Téra nóstřu nu-și deschisese porțele, ca astăzi, tutulor călătorilor străini. In scurtă, Napoleon nu cunoscea ce suntem, Turci? Muscali? Tătari? Do aceea nu făcu nimicu. Si apoi cugetarea lui cea văsări și teatrul luptelor sale, era fămintată de alte griji. Elu descorese marea cale pe care calcula Ale sandu, Cesare, Attila, Mohamed, Carol Magnu și aiți cuceritori. Visa imperiul universale!!!

In prezinția acestor exenimente, nu putem zice că Rusia nu își impătra concurenția omoritorie ce-îndea la înălțare instituirea unui consulat alături de Republica Franceză. Ea văzuse că cu totușt cederea morale, cu lătore apesările și suferințele în care gemați români, o singură scînteie să de ajunsă să-i face se pășescă de distanță de uriașii. Auziți două bătălie pășută principate, subjugate de două puteri colosali, se cudează a-și răbdă capul din pulberea ticăloșiei și se ceră asistența lui Napoleon I, pentru a se constituî în republică, să republică auzi republică la poarta despotismului celuī mai ortodox! Astă era nevoie. Naționalitatea română însă aștepta la vocea unui simplu consulat francez. Rândul emulațiunii, alături rivalității veni. Rusia vîlă se arete să nu numă consulatul francez suntu țără și generoși, ci și aici; să ea scie să facă bine cu acea-ași lesnire cu care poate face reul. Ea sîrse de la Pôrtă mai multe hâtișerife pentru imbunătățiri esențiale cari n'aveau se se realizeze nici odată, și pe care le arăta românilor întocmai cum să ducă cele arătu copiilor și jucăriile ca se-i amăgescă, și nu plînge. — Amă mersu așia pînă Dumnezeu mai scie cînd. Desastrul de la Waterloo, săziu pe lume ca unu trăsnetă. La noi, rămasă eră și mare și tare, singură dictatoriu, consulatul rusesc.

Vomă trece cu răspicciune preste
totă epoca ce ne desparte de regulamen-
tul, acăstă opere care în locu de a
regulamenta, a pune în ordine vechile
instituții ale țării, le sterse din
fundamentul, dându-ne nisice legi mos-
chicescă, cări dupe trei-zeci și trei de
ani de viață, totu nu putură prinde
rădecine între români. Rusia nu se
mulțumește cu atâtta. Ea voi se mai in-
troducă în acăstă fatale constituțină
unu articol care rădica țării pentru
viitoru totu dreptul de autonomie, și
numai permitea nică o imbunătățire fă-
ră consimțimintul protectoriū. Se scie
cumă o mără misteriosă se străcurase
în archivele țării și adăose la paginea
din urmă articolul în cestiu, tocmai după
ce originalele se supscrise de Adu-
nare care priimise regulamentul în 1831.
Rusia voia acumă se dă lucrul o faciă
de legalitate făcindu a se priimi acestu
adăosu, și de Adunări. Amândouă Dom-
nii priimiră ordină consularie, ca se
lucreze spre acesta. Adunarea Moldo-
vei mai docile ascultă. Acea din Bu-
curești se opuse cu o înderătnică dem-
andă formă.

... ce apera. Este
măngăiștorii lucru a-și aminti cineva
cum Adunarea din 1837 înțelese du-
ră atunci atât de bine, că a fi priimută
articlului încriminat să a ucide viito-
riul patriei cu țănsuși mănele noastre.
Russia nu se acceptă la una ca aceasta.
Introducindu în regulamentul o umbră
de reprezentanțe naționale, ea nu în-
țelegea a plânta germinii unui spirit
de independență? Russia făcea mare
alarmă, n are paradox de binefacările sale,
asta e prădă adeveră; punea însă o sin-
gură condiție: se nu urmări de ace-
ste imbunătățiri. Regulamentul insti-
tuise Adunarea nu pentru a da națiunii
liberul ieșit arbitriu, ci pentru a da de-
cisiunilor străine apariția legalității
și a Naționalității.

Dară veni o oră săndu Adanarea
acesta își luă rolul în serios și com-
prămișe totu eșiafodagiul ce se rădi-
ca în giuru-î cu unu zelu demn de
niscu cugete mai sincere. Nică
dușmanii nostru, zică d. Bariș vor-
bindu despre acestu faptu, nu voră
nega că, purtarea Adunării, fu patri-
otice și că impresiunea morale ce făcu-
ea asupra națiunii române, este cu
multu mai mare de cătu ar fi fostu o
biruințu săngerosu în caro s'ar fi de-
culat uro cteva zeci de mil de
urăimasi“

Consulul rusu simpălovirea. Elu era bucurosă acuma se stinge focul cu ori ce preți. De acea la 17 Iulie 1837 înțemeite Domnului Alessandru Ghica o potă fulgerătorie, concepută și nisecă termenii pe care nu este reușit să-ți pună ceea ce sprea face o idee de pre modul în care înțelegeau consulații ruși jurisdicționea consulară. După ce arătă cu o suflare multă mirecumă guvernul Moldovei într-o unire cu Adunarea Moldovei, prezintăndu-se, său grăbită a desovîrși cu acea strădanie, cu acea scrupulosă exactitate și linisce care dovedescu spiritul celu bună ce a fostă insuflată în alte impregiurări; după ce arătă că trecută două ani de cînd unu exemplarii alu acestui regulament, devîrșită și prezentă, a fostă depusă la Mitropolia Iașilor, spre a servi de temei actelor administrației etc, după ce manifestă speranția avea ca Adunarea Valachiei va urma pasă cu pasă pe soru-sa de peste Milcovă, apoi zice că nu fără o deosebită mirare și o vîză măhnire aă veziuță Adunarea Valachiei lăsând cunoștință de raportul înfăcăiată de comisiunea ce a fostă însrcinată cu revisiunea acestei trebi, aă iudicătă imotriviră și greutăță la ce se atinge de schimbările introduse în tipărirearea cea nouă... în puterea unei înalte sancțiuni". Adunarea nu era obiznată

Adunarea nu era sărbătoare
de cărți se colătuncize tipărirea și nu
pot să se șebe din cercul atribuții uni-
orū sale împotrivinduse „la schim-
ărī sau voindă se modifice după pă-
cere. În urmare declară Domnului că
nesbatările Adunării luândă o asemenea
intindere, elu nu le poate privi de cărți
a călcătoriș drepturilor Curților
„suverane“ și protectrice; că nu-i
permite de cărți a protesta în chipul
elu mai formale, rugându-pe î. Sa, a
ia de indată cele mai cuvînciose me-
ure pentru a înceta în Adunare, ori
de desbatere într'acesta, poprindu-pe
îmtem-i „înscințierea acestei măni-
oriie împregiurări atâtă cărți Curtea
împreutescă cărți și cărți solulă Mă-
riei Sale la Constantinopole, ca se pro-
isce la otariele ce cere trebuința.“

Acăstă potă provoca unu oficiu al
ui Ghica cărți Adunare, în 18 Iuliu
837. Adunarea ținse response la 21
aceleiasi lune. Ea nu se sfii d'a-
onstata din noă cu Regulamentul ma-
uscript cărți coprinde în sfîrșitul său vre-
năsteava rănduri prin cari se disputa-
licescă totă schimbările ce s'ară pută

ace după timpă făgă primirea curții
protectoare, dară că acele rânduri ne-
indu tipările în anul 1832, cîndă
au făcută 1-a ediție, din ordinea
generarului Chisilef, Adunarea așă voit
se petrunde de adeverul unei ase-
mine precugetări, și după totă băgă-
ile de sămătă ce au făcută, au rămasă
incredință cu generarității Chisilef cu
care dreptate nu lăsată a se tipări și
cestă adaosu, de către ce este impro-
vitoriu. La totă privilegiile, acestui
principat. Adunarea apoi enumeră a-
numite tratatele, chatiserifele și procla-
mațiunile rusești ce asigură și recu-
bosă României o administrație in-
terioră independentă și se miră cumă
consulul rusesc a putută misca un

rotesă învederătă în opoziție cu aceste garanție? Înapoiază hărțiele trăis și declară din nou și solemnă că vînteleni îpusă de prisosă, nici o di-niție nu voră și primește principatul acestuia.”

aperă și totu viroșimea tineretilor
colonelului Ioan Cămpinianu și Ioan
Ispesu, nume venerabile pentru ro-
mâni, nume pe care nimeni din noi nu
ebuiesc să le pronunție fără a se în-
ine, fără a-și descoperi capul cu cel
mai profund respect, ceci nu in-
apă singurul locul de întîlnire a perșindrū
ștepturile încălcate ale patriei.

Falanga era mică dară credință ei
a-pînă la morte. Onore ieșeb
în fața tutorului faptelor acestora
îmne de unu poporu în desceptare,
onsulul generarii Rîucman, spumega
tărî și turbare, și spre a areata
n nou românilor cum să înțelegea elu
protozoa care dădea doar o jumătate

L. M.

APELU

Către toți Români bine-voiți.

Domniloră

Четвърти Пловдив, авансътъ
деликатенъ конвиктънъ къмъ къре Романъ
същъ апелътъ де кътъ импънънъ естъ
ирдикърътъ сънътъ Гимназиътъ въ патриа ноа-
стрътъ, атътътъ де сънътъ тънътъ въ привин-
гия ачеастъ, интърнънътъ, прънъ контри-
бътънътъ вълънътъ, фандърътъ сънътъ Гим-
назиътъ въ орънътъ Пловдивъ. La ачеастъ
интърнъндъръ, тъи факътъ апелътъ, la патрио-
тизътъ, генерозитътъ ши вънътъ вънътъ
тътълътъ Ромънълътъ, ръзъндътъ-и ка съ
де вътъ въ ажъторътъ, конtribътънъ съ-къре
дънътъ а ънътъ ми дънътъ а съ вънътъ
вънътъ, la инълъгърътъ ачеастътъ темплътъ
de лъминътъ ши де дъроснеритътъ националътъ
Патътъ, домнилътъ, естъ мънътъ ми
шошия комънътъ а тътълътъ кътътъ локътъ
дътътъ тънътъ; прънъ сънътъ ши инавънътъ, елъ
кътъ а семенътъ интътънътъ естъ ярътъ ин-
тересътъ ши оногорътъ тътълътъ филътъ елъ:
тъи ачестътъ интътънътъ инъ орътъ къре пънътъ
алътъ териториалътъ елъ.
Афарътъ де ачеастътъ, тогътъ че воръ

kontribui la erigerea acestui Gimnasio și voră konsidera că fondatorii ai lui, iar nămele, mi mai târziu să le poată alege, se voră bine-crezinta de toate generațiile viitoare, care se voră adăuga dintr-ocheaștă săntănuș dărăoară de viață mi de lăsără.

Moștenirea mai roagă săkă și în parte, ne onorabilele konsiliere măni-
chiale din toate orașele țării, să bine-
voească a primi înștiințarea de a des-
chide liste de abonamente, a primi
nămele ce se voră oferi, și a le es-
pedia prin postă, la mănicăratitatea

Плоештиорă, împreună cu listele de nume
benevoitorilor și kontributori, sunt
a se publica prin ziarale, să se spui-
nă că sunt.

Membrii comitetului: Preotul Nicolae Ioachimescu, Ioan Radovici, Xagi Matake Konstantinescu, Ilie Mincu, Cristodor Dimitriadi, profesor M. I. Gorgescu, Kostake Dimitriadi, Ioan Iliechiriacu, Kosma Georgescu, Xagi Alekse Manea, Vasile Ioanide.

A cșit de sub tipară. **PROCESUL MELI**

Oda la Creștin

Din ceea ce am reușit să înțeleagă, se pare că ar trebui să fie o carte deosebită, care să aducă multă învățătură și profit tuturor românilor care sunt interesati de istoria Greciei. C. D. Aricescu.

Poësia

that judges *are* *now* *so*

Gheorghie Tăutu

¹⁾ Dorințile partitei naționale din Moldova. Anonimă 1848, pag. 69.

